

WOEDEND LTO BESCHULDIGT V&W VAN 'HOBBYISME'

“Kaderrichtlijn Water maakt landbouw in Nederland onmogelijk”

Door de strenge waterkwaliteitsnormen die de Europese Kaderrichtlijn Water stelt, wordt landbouw binnen 15 jaar onmogelijk. In het meest gunstige geval neemt het landbouwareaal met tweederde af. Dit stelt Alterra in een scenariostudie die het uitvoerde in opdracht van het ministerie van LNV. Tijdens de presentatie van het rapport 'Aquarein, gevolgen van de Europese Kaderrichtlijn Water voor landbouw, natuur en visserij' op 28 november uitte Geert Benedictus van de Landelijke Tuinbouw Organisatie (LTO) felle kritiek op het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Hij betichtte het ministerie van "hobbyisme", "slapen tijdens de les" en het alleen kijken naar de eigen belangen.

De studie gaat uit van scenario's, bestaande uit twee ambitieniveaus (schoon water, de minimale eis uit de richtlijn, en héél schoon water) en twee verdelingen in gebieden/waterlichamen (grote verdeling en nauwe verdeling). Verder zijn verschillende aannames gedaan over toekomstige ontwikkelingen en toekomstig beleid. En als laatste, zoals Frank van der Bolt van Alterra opmerkte, zijn de scenario's met het gezonde verstand gemaakt, en niet doorgerekend. Maar na al die afzwakkingen liegen de conclusies er nog steeds niet om.

Zelfs bij het laagste ambitieniveau, de minimumeisen uit de Kaderrichtlijn Water, zou tweederde van alle landbouwgrond in Nederland voor andere doeleinden moeten worden gebruikt. Dat ligt niet zozeer aan de bestrijdingsmiddelen die de landbouwers gebruiken, maar vooral aan de hoeveelheid nutriënten, met name fosfaat. Ook stikstof levert problemen op, maar in mindere mate. In 2015 zal in een beperkt aantal gebieden de hoeveelheid stikstof voldoen aan de norm; voor fosfaat wordt bijna nergens aan de norm voldaan. Voor dit 'lage' ambitieniveau zijn de doelstellingen al zo hoog dat het moeilijk wordt deze via (technische) maatregelen te halen. Het hoge ambitieniveau, waar de reductiedoelstellingen veel hoger liggen, is volgens Alterra onhaalbaar, zelfs als in heel Nederland de landbouw verdwijnt. Dat komt met name door de nalevering van nitraat uit de bodem en externe belasting via kwelwater. Alterra vraagt zich dan ook af of, gezien de enorme inspanningen die nodig zijn om de ambities te realiseren, het mogelijk is in 2015 alle doelstellingen te realiseren.

Tijdens de presentatie van de studie in Alphen aan den Rijn haalde Geert Benedictus van LTO Nederland fel uit naar vooral het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het ministerie, verantwoordelijk voor de implementatie van de Kaderrichtlijn, heeft in zijn ogen steken laten vallen toen de richtlijn in Brussel behandeld werd. Doordat de vertegenwoordigers van het ministerie niet politiek gestuurd werden, was geen sprake van een consistent beleid maar van "hobbyisme". Verder uitte Benedictus felle kritiek op de manier waarop de doelstellingen van de richtlijn opgesteld zijn: volgens hem het werk van ecologen die geen overleg hebben gevoerd met anderen. De kritiek gold overigens voor het hele ministerie: bij de besluitvorming zou geen rekening zijn gehouden met anderen en het hele proces zou "niet transparant" zijn uitgevoerd.

Anita Wouters, directeur Water van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, weerlegde de kritiek. Volgens haar heeft wel degelijk sturing plaatsgevonden en hebben de ecologen alleen een referentiesituatie opgesteld. Het proces binnen het ministerie verliep, aldus Wouters, op dezelfde wijze als bij andere processen, met dezelfde inspraakmogelijkheden. Wel gaf ze toe dat tijdens de implementatie onverwachte zaken kunnen optreden, maar dat is in haar ogen iets anders als het laten vallen van steken. "Ook de communicatie naar buiten zou misschien beter kunnen, maar dat is niet hetzelfde als klakkeloos alle suggesties overnemen". Tenslotte relativeerde ze de resultaten van de studie enigszins. Bij het opstellen van het rapport is tenslotte gebruik gemaakt van aannames. De

uiteindelijk resultaten zijn misschien niet zo dramatisch, aldus Wouters.

De andere aanwezigen, die vooral uit LNV-kringen kwamen, namen de uitkomsten serieus. Het ministerie van LNV is op dit moment bezig haar eigen positie te bepalen ten opzichte van de Kaderrichtlijn Water. Het rapport van Alterra is daarbij een belangrijk hulpmiddel.

Voor meer informatie:

Frank van der Bolt (0317) 47 43 70.

ACTUALITEIT

Voorlopig geen herziening Drinkwaterrichtlijn

Pas op met ingrijpende veranderingen van de Drinkwaterrichtlijn, wacht liever tot de betrokken landen voldoende ervaring hebben opgedaan met de huidige versie. Tot deze boodschap aan de Europese Commissie kwamen de ruim 170 deelnemers aan het Europese drinkwaterseminar op 27 en 28 oktober in Brussel. De organisatie lag deels in handen van Kiwa.

De aanwezige vertegenwoordigers van de Europese Commissie steunden dit standpunt. De huidige Drinkwaterrichtlijn wordt in de meeste EU-landen immers pas eind dit jaar van kracht. Voor de tien landen die in mei 2004 tot de Europese Unie toetreden, zijn richtlijn en implementatie nog helemaal nieuw. Ook de aanbeveling om de Drinkwaterrichtlijn beter af te stemmen met de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn wordt door de Europese Commissie opgepakt.

De Europese Commissie gaf opdracht tot dit seminar om langs deze weg alle betrokkenen bij de Europese drinkwatervoorziening te consulteren over de noodzaak van een herziening van de Drinkwaterrichtlijn: de mogelijkheid tot een regelmatige herziening is verankerd in deze richtlijn uit 1998, maar blijkt in deze ronde dus nog niet aan de orde. Tijdens het drinkwaterseminar waren vrijwel alle partijen aanwezig die betrokken zijn bij productie en levering van drinkwater in Europa. Alleen vertegenwoordigers van consumenten en milieu-actiegroepen ontbraken vrijwel geheel.

Een uitgebreid verslag kunt u lezen in het volgende nummer van H₂O.